



Nader onderzoek huismus

Heide 57 te Swalmen

Projectgegevens

Rapportnummer : N221793.001
Datum rapportage : 26 april 2024
Versienummer : 1

Nader onderzoek huismus

Heide 57 te Swalmen

Opdrachtgever : Aelmans Ruimte, Omgeving & Milieu B.V.,
[REDACTED]
Kerkstraat 2
6095 BE BAEXEM

Contactpersoon Aelmans Milieu :

Opsteller rapportage :
Handtekening :

Controle rapportage :
Handtekening :

Rapportstatus : definitief

Aelmans Milieu
is een handelsnaam van Aelmans Milieu Oss B.V.

Landweerstraat-Zuid 109
T +31 (0)412 65 50 58
oss@aelmans.com
www.aelmans.com/milieu



Op onze dienstverlening zijn de algemene voorwaarden van Aelmans Milieu Oss B.V. van toepassing die u vindt op www.aelmans.com. Aelmans Milieu Oss B.V., h.o. Aelmans Milieu, is inschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 16077486.

Dit rapport is opgesteld in opdracht, is vertrouwelijk en mag niet worden gedupliceerd of aan derden openbaar worden gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever. Alleen aan het volledige originele document kunnen rechten worden ontleend door de opdrachtgever. Derden (met uitzondering van bevoegde gezagen) kunnen geen rechten ontleen aan dit rapport.

Aelmans Milieu is niet aansprakelijk voor schade die direct dan wel indirect voortvloeit uit conclusies, aannames en/of aanbevelingen die vermeld staan in dit rapport. Aelmans Milieu is niet aansprakelijk voor mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van dit rapport zelf neemt.

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding.....	1
1.2	Doelstelling.....	1
1.3	Omschrijving plangebied	1
2	Wettelijk kader	3
2.1	Omgevingswet.....	3
2.2	Zorgplicht.....	3
2.3	Gebiedsbescherming	4
2.4	Activiteiten met betrekking tot dieren of planten in het wild.....	5
2.5	Houtopstanden.....	5
2.6	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	6
3	Methode	7
3.1	Huismus	7
4	Resultaten	8
4.1	Huismus	8
4.2	Overige soorten.....	9
5	Conclusie	10

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op het terrein aan de heide 57 te Swalmen is sprake van een stenen bedrijfsloods, paardenstal en kapschuur. Het voornemen bestaat om de huidige bedrijfsloods, stenen paardenstal en kapschuur te slopen ten behoeve van de realisatie van twee woningen.

Uit een eerder uitgevoerde quickscan flora en fauna (Rapport Aelmans Milieu Oss N221793 Heide 57 te Swalmen, d.d. 1 augustus 2023) blijkt dat de bedrijfsloods mogelijk geschikt is als verblijfplaats voor de huismus. Derhalve heeft Aelmans Ruimte, Omgeving & Milieu B.V. aan Aelmans Milieu Oss opdracht gegeven voor het uitvoeren van een nader onderzoek met betrekking tot het voorkomen van de huismus in de te slopen bedrijfsloods ter plaatse van het perceel Heide 57 te Swalmen. De contactpersoon namens de opdrachtgever was [REDACTED]. De werkzaamheden bij Aelmans Milieu zijn gecoördineerd door [REDACTED].

1.2 Doelstelling

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende onderzoeksvragen:

- Zijn er nestlocaties van de huismus aanwezig binnen de onderzoekslocatie?
- Hoeveel nesten van de huismus zijn er aanwezig?
- Leiden de werkzaamheden tot een verlies of verstoring van de aanwezige nestplaatsen?
- Is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk voor het uitvoeren van de sloopwerkzaamheden?

1.3 Omschrijving plangebied

De onderzoekslocatie staat kadastraal bekend als gemeente Swalmen, sectie A, nummer 2978. De onderzoekslocatie bestaat uit onverhard terrein dat bebouwd is met 3 opstallen (stenen bedrijfsloods, paardenstal en kapschuur) en is gelegen aan de rand van een buitenwijk van Swalmen (figuur 1). In de directe omgeving zijn woonhuizen en agrarische percelen gelegen. Ten noorden loopt de A73.

De onderzoekslocatie wordt gebruikt als huisvesting van pony's. De begroeiing op de onderzoekslocatie bestaat uit kort gegraasd gras en algemene ruigtesoorten. De bodem is gedeeltelijk kapot gelopen door de gehouden pony's. Ten noorden van de te slopen bedrijfsloods is een mesthoop aanwezig. Op, aangrenzend en nabij de onderzoekslocatie zijn bomen en struiken gesitueerd.

Aan de noordzijde van de te slopen bedrijfsloods is ten tijde van de eerder uitgevoerde quickscan nestmateriaal waargenomen bij de houten planken welke hier boven het raamkozijn zijn bevestigd. In de overige opstallen zijn geen geschikte nestlocaties voor de huismus aangetroffen.



Figuur 1: luchtfoto van de onderzoekslocatie.

2 Wettelijk kader

2.1 Omgevingswet

De bescherming van natuurgebieden en van nature in het wild levende dieren of planten is in artikel 4.3. lid 1 onder j, en o en lid 3 onder d van de Omgevingswet opgenomen. De bescherming is gericht op het beschermen en ontwikkelen van de natuur en het in standhouden en herstellen van de biologische diversiteit. Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), onderdeel van de Omgevingswet, beschrijft 3 afdelingen met activiteiten waarvoor regelgeving is opgesteld:

1. Activiteiten met mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden of bijzondere nationale natuurgebieden (Afdeling 11.1 van het Bal)
2. Activiteiten met betrekking tot dieren of planten in het wild (Afdeling 11.2 van het Bal)
3. Activiteiten die houtopstanden, hout en houtproducten betreffen (Afdeling 11.3 van het Bal)

Onder de Omgevingswet geldt een specifieke zorgplicht per activiteiten groep. Volgens de zorgplicht dient men redelijkerwijs de nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken en indien de gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt achterwegen te laten.

2.2 Zorgplicht

Onder artikelen 11.6, 11.27 en 11.116 van het Bal zijn specifieke zorgplichten opgesteld. De zorgplicht geldt voor ieder die een activiteit uitvoert waarbij redelijkerwijs vermoed kan worden dat deze nadelige gevolgen kan hebben op in het wild levende dieren, planten, bomen maar ook natuurgebieden. Volgens de zorgplicht dient men redelijkerwijs de nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken en indien de gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt achterwegen te laten. Voornamelijk voor de minder streng beschermde soorten geldt in praktijk dat onnodig doden, verwonden of beschadigen vermeden dient te worden.

Voor flora en fauna- en Natura 2000-activiteiten houdt de zorgplicht in dat voorafgaand aan de activiteit een quickscan flora en fauna wordt uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten, hun leefgebieden en natuurgebieden. Als deze aanwezig zijn kunnen, indien mogelijk op grond van objectieve gegevens, nadelige gevolgen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, foerageerplaatsen, voortplantingsplaatsen, rustplaatsen en eieren, of voor beschermde planten en natuurgebieden. Indien dit niet mogelijk is kunnen de gevolgen met passende maatregelen worden voorkomen. Deze dienen wel gecontroleerd te worden. Indien de maatregelen het beoogde effect niet hebben moeten de werkzaamheden gestaakt worden of, als dit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, moeten passende herstelmaatregelen worden getroffen.

2.3 Gebiedsbescherming

De Natura 2000 gebieden vormen samen een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn aangewezen/ aangemeld als essentieel leefgebied voor bepaalde soorten.

De Europese Unie heeft deze twee richtlijnen vastgesteld die moeten zorgdragen voor de bescherming van de belangrijkste Europese natuurwaarden: de Vogelrichtlijn uit 1979 en de Habitatrichtlijn uit 1992. Hoewel het om twee afzonderlijke richtlijnen gaat, worden ze vanwege hun overeenkomsten vaak in één adem genoemd. Men spreekt dan over de 'Vogel- en Habitatrichtlijn'. De Europese Unie heeft alle Vogel- en Habitatrichtlijngebieden ondergebracht in een samenhangend netwerk 'Natura 2000'. Bij de bescherming van Natura 2000-gebieden staan de habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en kwalificerende vogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden centraal.

Onder de Omgevingswet zijn alle Natura 2000 gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden beschermd. De wet verbiedt Natura 2000-activiteiten in art. 5.1 lid 1, aanhef en onder e. Natura 2000-activiteiten zijn activiteiten of het realiseren van projecten die een significante gevolg kan hebben op een Natura 2000 gebied. Wanneer het een project betreft dat niet direct verband houdt met een gebied maar in cumulatie significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, wordt de vergunning niet verleend totdat uit een passende beoordeling is gebleken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast (art. 6 lid 4 van de Habitatrichtlijn).

Op de wet zijn uitzonderingen voor projecten die:

- een positief effect hebben op het beheer, bescherming en instandhoudingsmaatregelen of passende maatregelen ter voorkomen dat de kwaliteit van habitats verslechterd en/of soorten verstoord worden (art. 11.18 lid 2 a en b van het Bal)
- zijn vastgelegd in een omgevingsverordening (art. 11.19 van het Bal).
- van groot nationaal belang zijn (art. 11.20 van het Bal).

Onderdeel van de instandhoudingsmaatregelen is het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het NNN is een landelijk samenhangend ecologisch netwerk van gebieden aangewezen door de Gedeputeerde Staten in hun eigen provincies (art. 2.44, vierde lid, Omgevingswet). De Gedeputeerde Staten dragen de zorg voor de totstandkoming en instandhouding van dit netwerk. Het NNN is ten gunste van de instandhoudingsdoelstellingen en het herstel van biotopen en leefgebieden voor alle in het Besluit kwaliteit leefomgeving Bkl) genoemde soorten die in Nederland in het wild voorkomen, de in Nederland voorkomende typen natuurlijke habitats, (bijlage I Habitatrichtlijn), en de met uitroeiing bedreigde of speciaal gevaar lopende dier- en plantsoorten. Tevens kunnen Gedeputeerde Staten gebieden aanwijzen die buiten het Natuurnetwerk Nederland liggen, maar wel van een provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarde. Deze gebieden worden samen met het NNN aangeduid als bijzondere provinciale natuurgebieden.

2.4 Activiteiten met betrekking tot dieren of planten in het wild

Het is verboden om zonder een omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit uit te voeren (art. 5.1 lid 2 onder g, Omgevingswet). Een flora- en fauna-activiteit is een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. Vergunningsplichtige gevallen zijn in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) onderverdeeld in drie beschermingsregimes:

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn. Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (§11.2.2 van het Bal). De wet voorziet ook in de bescherming van de nesten, rustplaatsen en eieren en het verbieden van het opzettelijk verstoren van vogels.
2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn. Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn (§11.2.3 van het Bal). Hierbij gaat het om de bescherming van de soorten genoemd in deze verdragen, hun voortplantings- of rustplaatsen, en het vernielen van beschermde planten door plukken afsnijden of ontwortelen. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
3. Beschermingsregime andere soorten. Dit zijn soorten die genoemd zijn in de bijlage IX van het Bal. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers (onderdeel A van de bijlage), hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen en vaatplanten (onderdeel B van de bijlage) voorkomend in Nederland (§11.2.4 van het Bal).

2.4.1 Invasieve exoten

In het Bal is wetgeving om de introductie en verspreiding van invasieve exoten in de natuur te voorkomen. Conform §11.2.10 van het Bal is het verboden om opzettelijk invasieve uitheemse soorten te houden, kweken of te vervoeren. Daarbij mogen deze soorten niet worden toegestaan om zich voort te planten of worden vrijgelaten in de natuur.

2.5 Houtopstanden

Conform hoofdstuk 11 afdeling 11.3 van het Bal is een kapmelding verplicht bij de kap van ten minste 10 are of meer dan 20 bomen buiten de door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Indien dit het geval is wordt de kapmelding ingediend bij de provincie.

Artikel 11.129 van afdeling 11.3 verplicht een 1-op-1 compensatie, beter bekend als de herplantplicht, binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond. Kap van bos en bomen in beschermde natuurgebieden als onderdeel van het Natura-2000 gebieden dienen mogelijk extra gecompenseerd te worden conform provinciale beleidsregels.

Dunningswerkzaamheden in het kader van natuurbeheer of boskap ten behoeve van realisatie van instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied zijn in beginsel vrijgesteld van herplantplicht en kapmelding. Ook dunningswerkzaamheden voor de aanleg van brandgangen, onder een gedragscode, zijn vrijgesteld van de herplantplicht en een kapmelding.

Deze afdeling heeft geen betrekking op:

houtopstanden binnen de in het omgevingsplan aangewezen bebouwingscontour houtkap.

houtopstanden op erven en tuinen
bomen en struiken, die specifiek voor het oogsten van noten en fruit en bijbehorende
windschermen worden geteeld,
naaldbomenproductie voor “Kerstbomen”, die niet ouder zijn dan twintig jaar.
boomkwekerijen
beplantingen bestaande uit wilgen of populieren bij wegen, waterwegen of eenrijige beplanting
langs landbouwgronden,
Dunningswerkzaamheden van houtopstanden ter bevordering van de groei van de overblijvende
houtopstand
houtproductie van populier, wilg, es of els bestaand uit minstens 10.000 stoven per ha,
aangeplant na 2013 en welke eens per 10 jaar geoogst wordt.
houtopstanden die een kleinere oppervlakte grond beslaan dan 1000 m², of bestaan uit een
rijbeplanting van 20 of minder bomen.

De hiervoor genoemde kapwerkzaamheden hoeven daarom niet gemeld worden in het kader van de
Omgevingswet. Overigens is het mogelijk dat de provincie een kapverbod instelt, bijvoorbeeld ten
behoefte van bescherming van natuur- en landschapswaarden, voor de duur van telkens maximaal 5
jaar per besluit.

2.6 Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Ecologisch onderzoek valt niet onder een erkenningsregeling, er worden echter wel
randvoorwaarden gesteld aan de competenties van de personen die het veldwerk uitvoeren. Door
het RVO is een omschrijving opgesteld van een ecologisch deskundige. Een ecologische deskundige is
iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en
soorten. Hij of zij heeft schriftelijk voldoende aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis
om ecologisch onderzoek te kunnen doen. Hij of zij:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van beschermde soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeksmethoden;
- kan ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan specifieke maatregelen begeleiden.

[REDACTED] voldoet aan de bovengenoemde voorwaarden.

3 Methode

3.1 Huismus

De onderzoeksinspanning is uitgevoerd conform het kennisdocument van de huismus (BIJ12, versie 2.1 februari 2023). In de periode van 1 april tot en met 15 mei 2024 zijn twee gerichte veldbezoeken uitgevoerd van ieder 1 uur. De bezoeken werden in de uren na zonsopkomst gestart, conform het protocol. De locatiebezoeken zijn uitgevoerd door de [REDACTED]. Het overzicht van de veldbezoeken is weergegeven in tabel 1.

Tabel 1

Overzicht van de veldbezoeken ten behoeve van het nader onderzoek naar de huismus

Datum	Type	Tijdsduur	Weer	Temperatuur	Zonsopkomst
05-04-2024	Nest- of rustlocatie onderzoek	8:30 – 9:30	ZO 2 BFT Droog Bewolkt	13°C	07:02
18-04-2024	Nest- of rustlocatie onderzoek	7:20 – 8:20	NNW 2 BFT Droog Bewolkt	4°C	06:31

Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van roepende huismussen. Bij de huismus is het mannetje goed waarneembaar terwijl deze adverterend (tsjilpend) voor een nestopening zit. Vaak is dit vanaf de dakrand of een goot. Ook is gekeken naar huismussen die onder het dak of in andere nestlocaties kruipen. Daarbij wordt beoordeelt of de onderzoekslocatie onderdeel is van de functionele leefomgeving van aanwezige huismussen. Volgens het kennisdocument huismus kan de afwezigheid van broedende huismussen voldoende aannemelijk worden gemaakt als er gedurende minimaal 1 uur geen waarnemingen zijn verricht die duiden op de aanwezigheid van een nest- of rustplaats tijdens twee gerichte veldbezoeken in de optimale periode 1 april tot en met 15 mei.

4 Resultaten

4.1 Huismus

Ten tijde van de veldbezoeken voor de huismus is op en nabij de onderzoekslocatie veel activiteit van de huismus waargenomen. Deze huismussen zijn hoofdzakelijk waargenomen in de bomen op en nabij de onderzoekslocatie. Gedurende het tweede veldbezoek is tevens veel activiteit waargenomen in de boom en bij de stobalen onder de overkapping ten oosten van de stenen paardenstal.

Met name gedurende het eerste veldbezoek zijn huismussen waargenomen welke kortstondig op de bedrijfsloods landde. Echter zijn er geen waarnemingen gedaan van zingende mannetjes die op de te slopen bedrijfsloods zaten. Ook zijn er geen waarnemingen gedaan van individuen die met nestmateriaal, voedsel of uitwerpselen de bedrijfsloods in of uit vlogen. Daarbij was het uitstekende nestmateriaal bij het raamkozijn van de loods dat werd aangetroffen ten tijde van de quickscan niet meer aanwezig gedurende het nader onderzoek (figuur 2).



Figuur 2: De locatie waar ten tijde van de quickscan nestmateriaal was aangetroffen.

Tijdens het eerste veldbezoek is een mannetjes huismus waargenomen op de haag ten oosten van Heide 53. Deze huismus vloog vervolgens richting de westzijde van het woonhuis Heide 57 waarna de vogel niet meer is waargenomen. Aan deze zijde van het woonhuis zijn meerdere krijstrepen bovenaan de gevel aangetroffen (figuur 3). Het vermoeden bestaat dan ook dat het waargenomen mannetje huismus hier is ingevlogen en hier mogelijk een nestlocatie heeft. Echter is dit woonhuis geen onderdeel van de onderzoekslocatie en hebben de geplande werkzaamheden geen effect op dit woonhuis.



Figuur 3: De krijtstrepen bovenaan de gevel van het woonhuis Heide 57.

4.2 Overige soorten

Ten tijde van alle veldbezoeken is ook gelet op de aanwezigheid van andere beschermde diersoorten die initieel niet in dit onderzoek worden onderzocht.

Bij beide veldbezoeken zijn geen andere beschermde diersoorten waargenomen. Wel zijn er op de onderzoekslocatie algemene (niet-jaarrond beschermde) vogelsoorten waargenomen, zoals de koolmees, merel, pimpelmees, putter en zwarte roodstaart.

5 Conclusie

Op de onderzoekslocatie zijn geen nest indicatieve waarnemingen gedaan in de periode 1 april tot en met 15 mei 2024. Hiermee zijn nesten van de huismus uit te sluiten binnen de bedrijfsloods waardoor de sloop niet leidt tot het verlies van nesten van de huismus. Hierdoor is er geen sprake van een overtreding van de wet natuurbescherming of de huidige Omgevingswet bij de sloop van de bedrijfsloods.

De bomen op de onderzoekslocatie, met name de eikenboom ten oosten van de stenen stal, worden gebruikt door de aanwezige huismussen. Echter is er voldoende groen in de directe omgeving waardoor het potentiële verlies van deze bomen geen negatief effect heeft op het voortbestaan van de huidige huismuspopulatie. Hierdoor is er geen sprake van een overtreding van de wet natuurbescherming indien deze bomen gerooid worden. Wel dienen eventuele rooiwerkzaamheden buiten het broedseizoen (15 maart - 1 augustus) uitgevoerd te worden.

Bijlage 1

Kaartmateriaal



BEBOUWING a bebouwd gebied b gebouwen c hoogbouw d kas WEGEN autosnelweg hoofdweg met gescheiden rijbanen hoofdweg regionale weg met gescheiden rijbanen regionale weg lokale weg met gescheiden rijbanen lokale weg weg met losse of slechte verharding onverharde weg straat/overige weg voetgangersgebied fietspad pad, voetpad weg in aanleg viaduct aquaduct tunnel vaste brug beweegbare brug brug op pijlers	SPOORWEGEN spoorweg: enkelspoor spoorweg: meersporig a station b spoorweg in tunnel tramweg a sneltram b sneltramhalte a metro bovengronds b metrostation HYDROGRAFIE waterloop: smaller dan 3 m waterloop: 3-6 m breed waterloop: breder dan 6 m a schutsluis b stuwen c koedam a duiker b grondduiker c afsluitbare duiker BODEMGEbruik a grasland met sloten b akkerland met greppels c boomgaard d fruitkwekerij e boomkwekerij f grasland met populierenopstand g loofbos h naaldbos i gemengd bos j griend k heide l zand m drasland, moeras n rietland o dodenakker, begraafplaats p overig bodemgebruik	OVERIGE SYMBOLEN a religieus gebouw b toren, hoge koepel c religieus gebouw met toren d markant object e watertoren f vuurtoren a gemeentehuis b postkantoor c politiebureau d wegwijzer a kapel b kruis c vlampijp d telescoop a windmolen b waterradmolen c windmotor d windturbine a oliepominstallatie b seinmast c zendmast a hunebed b monument c gemaal a kampeerterrein b sportcomplex c ziekenhuis a paal b grenspunt c boom schietbaan afgrastering hoogspanningsleiding met mast muur geluidswering
--	---	---



12345

25

Deze kaart is noordgericht

Perceelnummer

Huisnummer

Vastgestelde kadastrale grens

Voorlopige kadastrale grens

Administratieve kadastrale grens

Bebouwing

Schaal 1: 1000

Kadastrale gemeente

Sectie

Perceel

Swalmen

A

2978

Voor een eensluidend uittreksel, geleverd op 1 augustus 2023

De bewaarder van het kadaster en de openbare registers

Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend.

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankenrecht.

kadaster